EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2014 01 30
COM(2014) 46 final

ANNEXES 1 to 2

PRIEDAS

Konvencija dėl susitarimų dėl teismingumo ir Sąjungos deklaracija pagal Konvencijos dėl susitarimų dėl teismingumo 21 straipsnį

prie

Tarybos sprendimo

dėl 2005 m. birželio 30 d. Hagos konvencijos dėl susitarimų dėl teismingumo patvirtinimo Europos Sąjungos vardu

I PRIEDAS

KONVENCIJA DĖL SUSITARIMŲ DĖL TEISMINGUMO

Valstybės, šios Konvencijos Šalys,

siekdamos skatinti tarptautinę prekybą ir tarptautines investicijas sustiprindamos teismų bendradarbiavimą,

manydamos, kad tokį bendradarbiavimą gali sustiprinti vienodos taisyklės dėl jurisdikcijos ir užsienio teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo,

manydamos, kad tokiam sustiprintam bendradarbiavimui visų pirma reikalingas tarptautinis teisinis režimas, kuris suteiktų saugumą ir užtikrintų komercinių sandorių šalių susitarimų dėl išimtinio teismingumo veiksmingumą, ir reglamentuotų pagal tokius susitarimus priimtų teismų sprendimų pripažinimą ir vykdymą,

nusprendė sudaryti šią Konvenciją ir susitarė dėl šių nuostatų:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS IR SĄVOKOS

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši Konvencija taikoma tarptautinėse bylose susitarimams dėl išimtinio teismingumo, sudarytiems civilinių arba komercinių santykių srityje.

2. II skyriaus tikslais byla laikoma tarptautine, išskyrus atvejus, kai šalys gyvena toje pačioje Susitariančiojoje Valstybėje, o šalių santykiai ir visi kiti su ginču susiję elementai, nepaisant pasirinkto teismo vietos, yra susiję tik su ta valstybe.

3. III skyriaus tikslais byla laikoma tarptautine, kai siekiama pripažinti arba įvykdyti užsienio teismo sprendimą.

2 straipsnis

Taikymo srities išimtys

1. Ši Konvencija netaikoma susitarimams dėl išimtinio teismingumo:

a) kurių šalis yra fizinis asmuo, veikiantis visų pirma asmeniniais, šeimos arba namų ūkio (vartotojas) tikslais;

b) susijusiems su darbo sutartimis, įskaitant kolektyvines sutartis.

2. Ši Konvencija netaikoma šiems santykiams:

a) dėl fizinių asmenų statuso bei teisnumo ir veiksnumo;

b) dėl išlaikymo prievolių;

c) kitiems šeimos teisės santykiams, įskaitant sutuoktinių turto teisinį režimą ir kitas teises arba pareigas, kylančias iš santuokos arba analogiškų santykių;

d) dėl testamentų ir paveldėjimo;

e) dėl nemokumo, kompromisinio susitarimo su kreditoriais ir analogiškiems santykiams;

f) dėl keleivių ir prekių vežimo;

g) dėl jūros taršos, atsakomybės pagal jūrinius reikalavimus ribojimo, bendrosios avarijos ir skubiu atveju vykdomos vilkimo operacijos ir laivo gelbėjimo;

h) antimonopoliniams (konkurencijos) santykiams;

i) dėl atsakomybės už branduolinę žalą;

j) ieškiniams dėl asmens fizinio sužalojimo ir moralinės žalos, kuriuos pareiškė fiziniai asmenys arba tai buvo padaryta jų vardu;

k) civilinės teisės pažeidimo arba deliktiniams ieškiniams dėl kilnojamajam turtui padarytos žalos, kuri nekyla iš sutartinių santykių;

l) dėl daiktinių teisių į nekilnojamąjį turtą ir nekilnojamojo turto nuomos;

m) dėl juridinių asmenų teisėtumo, pripažinimo neteisėtai įsteigtais arba likvidavimo ir jų organų priimtų sprendimų galiojimo;

n) dėl intelektinės nuosavybės teisių, išskyrus autorių ir gretutines teises, galiojimo;

o) dėl intelektinės nuosavybės teisių, išskyrus autorių ir gretutines teises, pažeidimo, išskyrus atvejus, kai bylos dėl pažeidimo yra iškeliamos dėl sutarties tarp šalių, susijusių su tokiomis teisėmis, pažeidimo arba galėjo būti iškeltos dėl tos sutarties pažeidimo;

p) dėl įrašų viešuosiuose registruose teisėtumo.

3. Nepaisant 2 dalies, ši Konvencija taikoma byloje, kai toje dalyje nurodyti santykiai yra prejudicinis klausimas, o ne bylos dalykas. Visų pirma, vien faktas, kad 2 dalyje nurodytais santykiais remiamasi ginantis, nereiškia, kad ši Konvencija nebus taikoma byloje, jeigu tie santykiai nėra bylos dalykas.

4. Ši Konvencija netaikoma arbitražui ir su juo susijusiems procesams.

5. Byla negali būti laikoma nepatenkančia į šios Konvencijos taikymo sritį tik dėl fakto, kad valstybė, įskaitant Vyriausybę, Vyriausybinę įstaigą arba valstybės vardu veikiančius asmenis, yra bylos šalis.

6. Šios Konvencijos nuostatos nedaro poveikio valstybių arba tarptautinių organizacijų privilegijoms ir imunitetams, taikomiems jų ir jų nuosavybės atžvilgiu.

3 straipsnis

Susitarimai dėl išimtinio teismingumo

Šios Konvencijos tikslais:

a) susitarimas dėl išimtinio teismingumo – dviejų arba daugiau šalių susitarimas, atitinkantis c punkto reikalavimus, kuriame tam, kad būtų sprendžiami ginčai, iškilę ar galintys iškilti dėl tam tikro teisinio santykio, nurodomi vienos iš Susitariančiųjų Valstybių teismai arba vienas ar daugiau vienos iš Susitariančiųjų Valstybių konkrečių teismų, atmetant visų kitų teismų jurisdikciją;

b) susitarimas dėl teismingumo, kuriame nurodomi vienos iš Susitariančiųjų Valstybių teismai arba vienas ar daugiau vienos iš Susitariančiųjų Valstybių konkrečių teismų, yra laikomas susitarimu dėl išimtinio teismingumo, išskyrus atvejus, kai šalys aiškiai nurodo kitaip;

c) susitarimas dėl išimtinio teismingumo turi būti sudarytas arba patvirtintas:

i) raštu; arba

ii) kitomis ryšio priemonėmis, kurias panaudojus informacija tampa prieinama taip, kad ja galima vėliau pasinaudoti;

d) susitarimas dėl išimtinio teismingumo, kuris yra sutarties dalis, turi būti laikomas susitarimu, nepriklausomu nuo kitų sutarties sąlygų. Susitarimo dėl išimtinio teismingumo galiojimas negali būti ginčijamas remiantis vien tuo, kad sutartis negalioja.

4 straipsnis

Kitos sąvokos

1. Šioje Konvencijoje „teismo sprendimas" – teismo priimtas sprendimas dėl bylos esmės, nepaisant to, kaip jis vadinamas, įskaitant dekretą arba įsakymą, ir teismo (įskaitant teismo pareigūną) nurodymas dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo, jeigu nurodymas susijęs su sprendimu dėl bylos esmės, kurį pagal šią Konvenciją galima pripažinti arba vykdyti. Laikinoji apsaugos priemonė nėra teismo sprendimas.

2. Šios Konvencijos tikslais, subjekto arba asmens, išskyrus fizinį asmenį, buveinė yra valstybėje:

a) kurioje yra jo buveinės vieta, nurodyta steigimo dokumentuose;

b) pagal kurios teisę jis buvo įsteigtas ar suformuotas;

c) kurioje yra jo centrinė administracija; arba

d) kurioje yra pagrindinė jo verslo vieta.

II SKYRIUS

JURISDIKCIJA

5 straipsnis

Pasirinkto teismo jurisdikcija

1. Susitariančiosios Valstybės teismas arba teismai, nurodyti susitarime dėl išimtinio teismingumo, turi jurisdikciją spręsti ginčą, kuriam taikomas susitarimas, išskyrus atvejus, kai susitarimas yra niekinis pagal tos valstybės teisę.

2. Pagal 1 dalį jurisdikciją turintis teismas negali atsisakyti įgyvendinti jurisdikcijos remdamasis tuo, kad ginčą turėtų spręsti kitos valstybės teismas.

3. Pirmiau nurodytos šio straipsnio dalys nedaro poveikio taisyklėms:

a) dėl jurisdikcijos, susijusios su ieškinio dalyku arba suma;

b) dėl vidinio jurisdikcijos pasiskirstymo tarp Susitariančiosios Valstybės teismų. Tačiau kai pasirinktas teismas turi teisę priimti sprendimą dėl bylos perdavimo, reikia tinkamai atsižvelgti į šalių pasirinkimą.

6 straipsnis

Teismo, kurio šalys nepasirinko, pareigos

Susitariančiosios Valstybės teismas, kuris nėra pasirinktas teismas, sustabdo arba nutraukia bylą, kurioje taikomas susitarimas dėl išimtinio teismingumo, išskyrus atvejus, kai:

a) susitarimas pagal pasirinkto teismo valstybės teisę yra niekinis;

b) šalis pagal teismo, į kurį kreiptasi, valstybės teisę neturėjo veiksnumo sudaryti susitarimą;

c) susitarimo įgyvendinimas akivaizdžiai prieštarautų teisingumui arba akivaizdžiai prieštarautų teismo, į kurį kreiptasi, valstybės viešajai tvarkai;

d) dėl išimtinių priežasčių, nepriklausančių nuo šalių valios, susitarimas negali būti protingai įvykdytas; arba

e) pasirinktas teismas nusprendė nenagrinėti bylos.

7 straipsnis

Laikinosios apsaugos priemonės

Ši Konvencija netaikoma laikinosioms apsaugos priemonėms. Šioje Konvencijoje nereikalaujama, kad Susitariančiosios Valstybės teismas nustatytų, atsisakytų nustatyti arba panaikintų laikinąsias apsaugos priemones, ir nepanaikinama galimybė tai daryti; ši Konvencija nedaro poveikio šalies galimybei prašyti nustatyti tokias priemones arba teismo pareigai jas nustatyti, atsisakyti jas nustatyti arba panaikinti.

III SKYRIUS

PRIPAŽINIMAS IR VYKDYMAS

8 straipsnis

Pripažinimas ir vykdymas

1. Susitariančiosios Valstybės teismo, nurodyto susitarime dėl išimtinio teismingumo, priimtas sprendimas kitose Susitariančiosiose Valstybėse pripažįstamas ir vykdomas pagal šio skyriaus nuostatas. Atsisakyti pripažinti arba vykdyti teismo sprendimą galima tik šioje Konvencijoje nurodytais pagrindais.

2. Nedarant poveikio peržiūrai, kuri būtina, kad būtų taikomos šio skyriaus nuostatos, kilmės valstybės teismo priimto sprendimo dėl bylos esmės peržiūrėti negalima. Teismas, į kurį kreipiamasi, privalo vadovautis faktinėmis aplinkybėmis, kurias nustatęs kilmės valstybės teismas grindė savo jurisdikciją, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas buvo priimtas procese nedalyvaujant atsakovui.

3. Teismo sprendimas pripažįstamas tik jei jis galioja kilmės valstybėje, ir vykdomas tik, jei jis yra vykdytinas kilmės valstybėje.

4. Pripažinimas arba vykdymas gali būti atidėtas arba jo gali būti atsisakyta, jeigu kilmės valstybėje kreiptasi dėl teismo sprendimo peržiūros arba jeigu nepasibaigė terminas, per kurį galima kreiptis dėl įprastos peržiūros. Atsisakymas neužkerta kelio vėl pateikti prašymą pripažinti arba vykdyti teismo sprendimą.

5. Šis straipsnis taip pat taikomas sprendimui, kurį priėmė Susitariančiosios Valstybės teismas pagal toje Susitariančiojoje Valstybėje pasirinkto teismo perduotą bylą, kaip tai leidžiama 5 straipsnio 3 dalyje. Tačiau jei pasirinktas teismas turėjo teisę nuspręsti, ar perduoti bylą kitam teismui, tą teismo sprendimą galima atsisakyti pripažinti ar vykdyti tos šalies atžvilgiu, kuri kilmės valstybėje laiku prieštaravo bylos perdavimui.

9 straipsnis

Atsisakymas pripažinti arba vykdyti

Teismo sprendimą galima atsisakyti pripažinti arba vykdyti, jeigu:

a) susitarimas pagal pasirinkto teismo valstybės teisę yra niekinis, išskyrus atvejus, kai pasirinktas teismas nustato, kad susitarimas galioja;

b) šalis neturėjo veiksnumo sudaryti susitarimą pagal prašomosios valstybės teisę;

c) apie procesą pradedantį arba lygiavertį dokumentą, kuriame nurodyti esminiai ieškinio elementai:

i) atsakovui nebuvo pranešta laiku ir tokiu būdu, kad jis galėtų pasirengti gynybai, išskyrus atvejus, kai atsakovas kreipėsi į teismą ir išdėstę savo poziciją neginčydamas kilmės teismo pranešimo – jei kilmės valstybės teisė leidžia ginčyti pranešimą; arba

ii) atsakovui prašomojoje valstybėje buvo pranešta tokiu būdu, kuris nesuderinamas su prašomojoje valstybėje taikomais pagrindiniais dokumentų įteikimo principais;

d) teismo sprendimas buvo pasiektas apgaulės, susijusios su procesu, būdu;

e) pripažinimas arba vykdymas akivaizdžiai prieštarautų prašomosios valstybės viešajai tvarkai, įskaitant situacijas, kai specifinis procesas, kuriame priimtas teismo sprendimas, nesuderinamas su tos valstybės pagrindiniais teisingo proceso principais;

f) teismo sprendimas yra nesuderinamas su teismo sprendimu, priimtu prašomojoje valstybėje, išnagrinėjus ginčą tarp tų pačių šalių; arba

teismo sprendimas yra nesuderinamas su anksčiau priimtu teismo sprendimu kitoje valstybėje tarp tų pačių šalių tuo pačiu pagrindu, jeigu ankstesnis teismo sprendimas atitinka sąlygas, reikalingas jam pripažinti prašomojoje valstybėje.

10 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1. Jei 2 straipsnio 2 dalyje arba 21 straipsnyje nurodytas santykis keliamas kaip prejudicinis klausimas, sprendimas šiuo klausimu nėra pripažįstamas ar vykdomas pagal šią Konvenciją.

2. Teismo sprendimą galima atsisakyti pripažinti arba vykdyti, jeigu jis buvo pagrįstas sprendimu, priimtu dėl 2 straipsnio 2 dalyje nurodyto santykio, ir tik ta apimtimi.

3. Tačiau jei priimamas sprendimas dėl intelektinės nuosavybės teisės, išskyrus autorių arba gretutines teises, galiojimo, tai pagal šio straipsnio 2 dalį atsisakyti pripažinti arba vykdyti teismo sprendimą arba jį atidėti galima tik tuo atveju, kai:

a) tas sprendimas nesuderinamas su teismo sprendimu arba kompetentingos institucijos sprendimu tuo klausimu, priimtu valstybėje, pagal kurios teisę atsirado intelektinės nuosavybės teisė; arba

b) byla dėl intelektinės nuosavybės teisės galiojimo yra nagrinėjama toje valstybėje.

4. Teismo sprendimą galima atsisakyti pripažinti arba vykdyti, jeigu jis buvo pagrįstas sprendimu, priimtu dėl santykio, dėl kurio prašomoji valstybė, pateikė deklaraciją pagal 21 straipsnį, ir tik ta apimtimi.

11 straipsnis

Nuostoliai

1. Teismo sprendimą galima atsisakyti pripažinti arba vykdyti, jeigu juo priteisiama atlyginti nuostolius, įskaitant atgrasomuosius arba baudinius nuostolius, kuriais šaliai nėra kompensuojami faktiškai patirti nuostoliai arba žala, ir tik tokia apimtimi.

2. Teismas, į kurį kreipiamasi, turi atsižvelgti į tai, ar kilmės teismo priteisti nuostoliai yra skirti bylinėjimosi išlaidoms padengti, ir kokia apimtimi.

12 straipsnis

Teisminiai susitarimai (*transactions judiciaires*)

Teisminiai susitarimai (*transactions judiciaires*), kuriuos patvirtina susitarime dėl išimtinio teismingumo nurodytas Susitariančiosios Valstybės teismas, arba kurie sudaryti tame teisme

bylos proceso metu, ir kurie vykdytini tokiu pat būdu, kaip teismo sprendimas kilmės valstybėje, pagal šią Konvenciją vykdomi tomis pačiomis sąlygomis, kaip teismo sprendimas.

13 straipsnis

Pateiktini dokumentai

1. Šalis, siekianti pripažinimo arba besikreipianti dėl vykdymo, pateikia:

a) patvirtintą viso teismo sprendimo kopiją;

b) susitarimą dėl išimtinio teismingumo, patvirtintą jo kopiją arba kitus jo buvimą patvirtinančius įrodymus;

c) jeigu teismo sprendimas buvo priimtas procese nedalyvaujant atsakovui, originalą arba patvirtintą kopiją dokumento, įrodančio, kad nedalyvaujanti šalis buvo informuota apie procesą pradedantį arba lygiavertį dokumentą;

d) visus dokumentus, reikalingus norint nustatyti, kad teismo sprendimas kilmės valstybėje galioja arba, reikiamais atvejais, kad joje yra vykdytinas;

e) 12 straipsnyje nurodytu atveju – kilmės valstybės teismo pažymėjimą, patvirtinantį, kad teismo susitarimas arba jo dalis yra vykdytina tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip ir teismo sprendimas kilmės valstybėje.

2. Jeigu teismas, į kurį buvo kreiptasi, iš teismo sprendimo turinio negali patikrinti, ar buvo laikomasi šio skyriaus sąlygų, tai tas teismas gali prašyti pateikti visus būtinus dokumentus.

3. Prie prašymo pripažinti arba vykdyti galima pridėti kilmės valstybės teismo (įskaitant teismo pareigūno) išduotą dokumentą pagal Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos rekomenduojamą ir paskelbtą formą.

4. Jeigu šiame straipsnyje nurodyti dokumentai yra parengti ne oficialia valstybės, į kurią kreipiamasi, kalba, tai prie jų turi būti pridedami patvirtinti vertimai į oficialią kalbą, išskyrus atvejus, kai prašomosios valstybės įstatymuose nustatyta kitaip.

14 straipsnis

Procedūra

Pripažinimo, paskelbimo vykdytinu arba vykdymo registravimo procedūra bei teismo sprendimo vykdymo procedūra reglamentuojama prašomosios valstybės teisės, išskyrus atvejus, kai šioje Konvencijoje nustatyta kitaip. Teismas, į kurį kreipiamasi, turi veikti skubiai.

15 straipsnis

Atskyrimas

Teismo sprendimo dalis, kurią galima atskirti, pripažįstama arba vykdoma, jei tos dalies pripažinimo arba vykdymo prašoma arba kai pagal šią Konvenciją galima pripažinti ar įvykdyti tik dalį teismo sprendimo.

IV SKYRIUS

BENDROSIOS SĄLYGOS

16 straipsnis

Pereinamosios nuostatos

1. Ši Konvencija taikoma susitarimams dėl išimtinio teismingumo, sudarytiems po to, kai Konvencija įsigalioja pasirinkto teismo valstybės atžvilgiu.

2. Ši Konvencija netaikoma byloms, pradėtoms iki šios Konvencijos įsigaliojimo valstybės, į kurios teismą kreiptasi, atžvilgiu.

17 straipsnis

Draudimo ir perdraudimo sutartys

1. Bylos pagal draudimo arba perdraudimo sutartį negali būti eliminuotos iš šios Konvencijos taikymo srities remiantis tuo, kad draudimo arba perdraudimo sutartis yra dėl santykio, kuriam ši Konvencija netaikoma.

2. Teismo sprendimo dėl atsakomybės pagal draudimo arba perdraudimo sutarties sąlygas, pripažinimas arba vykdymas negali būti ribojamas arba negali būti atsisakoma jį pripažinti ir vykdyti remiantis tuo, kad atsakomybė pagal tą sutartį apima nuostolių apdraustajam arba perdraustajam kompensavimą:

a) santykių, kurių atžvilgiu ši Konvencija netaikoma; arba

b) sprendimo dėl nuostolių, kurio atžvilgiu galima taikyti 11 straipsnį, atveju.

18 straipsnis

Reikalavimo legalizuoti netaikymas

Pagal šią Konvenciją atsiųstiems arba pateiktiems dokumentams netaikomas reikalavimas juos legalizuoti ar atlikti kitus analogiškus formalumus, įskaitant apostilės reikalavimą.

19 straipsnis

Deklaracijos dėl jurisdikcijos ribojimo

Valstybė gali deklaruoti, kad jos teismai gali atsisakyti nagrinėti ginčus, kuriems taikomas susitarimas dėl išimtinio teismingumo, jeigu tarp tos valstybės ir šalių arba ginčo nėra jokių sąsajų, išskyrus pasirinkto teismo vietą.

20 straipsnis

Deklaracijos dėl pripažinimo ir vykdymo ribojimo

Valstybė gali deklaruoti, kad jos teismai gali atsisakyti pripažinti arba vykdyti kitos Susitariančiosios Valstybės teismo priimtą sprendimą, jeigu šalių gyvenamosios vietos buvo prašomojoje valstybėje, ir šalių santykiai bei visi kiti su ginču susiję elementai, išskyrus pasirinkto teismo vietą, buvo susiję tik su prašomąją valstybe.

21 straipsnis

Deklaracijos dėl specifinių santykių

1. Kai valstybė yra labai suinteresuota netaikyti šios Konvencijos specifiniams santykiams, ji gali deklaruoti, kad tiems santykiams Konvencijos ji netaikys. Tokią deklaraciją pateikianti valstybė turi užtikrinti, kad deklaracija nėra platesnė nei būtina, ir kad tie specifiniai santykiai yra aiškiai ir tiksliai apibrėžti.

2. Tų santykių atžvilgiu Konvencija netaikoma:

a) Susitariančiojoje Valstybėje, kuri pateikė deklaraciją;

b) kitose Susitariančiosiose Valstybėse, kai susitarime dėl išimtinio teismingumo yra nurodyti deklaraciją pateikusios valstybės teismai arba vienas ar daugiau konkrečių jos teismų.

22 straipsnis

Abipusės deklaracijos dėl susitarimų dėl neišimtinio teismingumo

1. Susitariančioji Valstybė gali deklaruoti, kad jos teismai pripažins ir vykdys sprendimus, priimtus kitos Susitariančiosios Valstybės teismų, nurodytų tarp dviejų ar daugiau šalių sudarytame susitarime dėl teismingumo, kuris atitinka 3 straipsnio c punkto reikalavimus, ir kuriame nurodyta, kad ginčus, kurie iškilo arba gali iškilti dėl konkrečių teisinių santykių, nagrinės vienos ar daugiau Susitariančiųjų Valstybių teismas arba teismai (susitarimas dėl neišimtinio teismingumo).

2. Jei tokią deklaraciją pateikusioje Susitariančiojoje Valstybėje priimtą teismo sprendimą siekiama pripažinti arba įvykdyti kitoje tokią deklaraciją pateikusioje Susitariančiojoje Valstybėje, tai teismo sprendimas pripažįstamas ir vykdomas pagal šią Konvenciją, jeigu:

a) kilmės teismas buvo nurodytas pagal susitarimą dėl neišimtinio teismingumo;

b) nėra nei kito sprendimo, priimto kito teismo, kuriame buvo galima iškelti bylą pagal susitarimą dėl neišimtinio teismingumo, nei jokiame kitame teisme nėra nagrinėjamos bylos tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu; ir

c) kilmės teismas buvo pirmasis teismas, į kurį buvo kreiptasi.

23 straipsnis

Vienodas aiškinimas

Aiškinant šią Konvenciją atsižvelgiama į jos tarptautinį pobūdį ir poreikį skatinti vienodą jos taikymą.

24 straipsnis

Konvencijos taikymo peržiūra

Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos Generalinis sekretorius reguliariai surengia:

a) šios Konvencijos, įskaitant visas deklaracijas, taikymo peržiūrą; ir

b) svarstymus, ar šiai Konvencijai reikalingi pakeitimai.

25 straipsnis

Neunifikuotos teisinės sistemos

1. Jei Susitariančiojoje Valstybėje, kurioje taikomos dvi ar daugiau teisinių sistemų skirtinguose teritoriniuose vienetuose, tai į šios Konvencijos taikymo sritį patenkančių santykių atžvilgiu:

a) visos nuorodos į valstybės teisę arba procesą tinkamais atvejais laikomos nuorodomis į atitinkamame teritoriniame vienete galiojančią teisę arba procesą;

b) visos nuorodos į gyvenamąją vietą valstybėje tinkamais atvejais laikomos nuorodomis į gyvenamąją vietą atitinkamame teritoriniame vienete;

c) visos nuorodos į valstybės teismą arba teismus tinkamais atvejais laikomos nuorodomis į atitinkamo teritorinio vieneto teismą arba teismus;

d) visos nuorodos į ryšį su valstybe tinkamais atvejais laikomos nuorodomis į ryšį su atitinkamu teritoriniu vienetu.

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, Susitariančioji Valstybė, kurią sudaro du arba daugiau teritorinių vienetų, kuriuose taikomos skirtingos teisinės sistemos, neprivalo taikyti šios Konvencijos situacijoms, išimtinai susijusioms su tokiais skirtingais teritoriniais vienetais.

3. Susitariančiosios Valstybės, kurioje yra du arba daugiau teritorinių vienetų, kuriuose taikomos skirtingos teisinės sistemos, teritorinio vieneto teismas neprivalo pripažinti arba

vykdyti kitoje Susitariančiojoje Valstybėje priimto teismo sprendimo vien dėl to, kad teismo sprendimas buvo pripažintas arba įvykdytas pagal šią Konvenciją kitame tos pačios Susitariančiosios Valstybės teritoriniame vienete.

4. Šis straipsnis netaikomas Regioninei ekonominės integracijos organizacijai.

26 straipsnis

Ryšys su kitais tarptautinės teisės aktais

1. Šią Konvenciją reikia kiek įmanoma aiškinti taip, kad ji būtų suderinama su kitomis galiojančiomis Susitariančiųjų Valstybių sutartimis, sudarytomis prieš šios Konvencijos įsigaliojimą ar vėliau.

2. Ši Konvencija nedaro poveikio Susitariančiosios Valstybės sutarties, sudarytos prieš šios Konvencijos įsigaliojimą ar vėliau, taikymui, jei nė viena iš šalių negyvena Susitariančiojoje Valstybėje, kuri nėra sutarties šalis.

3. Ši Konvencija nedaro poveikio Susitariančiajai Valstybei taikyti sutartį, sudarytą prieš šiai Konvencijai įsigaliojant tos Susitariančiosios Valstybės atžvilgiu, jeigu šios Konvencijos taikymas būtų nesuderinamas su tos Susitariančiosios Valstybės pareigomis kitos valstybės, nesančios šios Konvencijos Susitariančiąja Valstybe, atžvilgiu. Ši dalis taip pat taikoma sutartims, kuriomis peržiūrima arba pakeičiama sutartis, sudaryta prieš įsigaliojant šiai Konvencijai tos Susitariančiosios Valstybės atžvilgiu, išskyrus jei dėl peržiūros arba pakeitimo atsiranda nauji prieštaravimai šiai Konvencijai.

4. Ši Konvencija nedaro poveikio Susitariančiajai Valstybei taikyti sutartį, sudarytą prieš įsigaliojant šiai Konvencijai ar vėliau, kai siekiama pripažinti ir vykdyti teismo sprendimą, priimtą Susitariančiosios Valstybės, kuri taip pat yra tos sutarties šalis, teismo. Tačiau teismo sprendimas negali būti pripažįstamas arba vykdomas mažesne apimtimi, nei numatyta pagal šią Konvenciją.

5. Ši Konvencija nedaro poveikio Susitariančiajai Valstybei taikyti sutartį, kurioje dėl specifinio santykio numatomos jurisdikcijos ar teismo sprendimų pripažinimo ar vykdymo taisyklės, net jeigu ji buvo sudaryta po šios Konvencijos įsigaliojimo, ir net jei visos susijusios valstybės yra šios Konvencijos Šalys.

Ši dalis taikoma tik tuo atveju, jei Susitariančioji Valstybė pagal šią dalį pateikė deklaraciją dėl sutarties. Tokios deklaracijos atveju kitos Susitariančiosios Valstybės nėra įpareigotos taikyti šią Konvenciją to specifinio santykio atžvilgiu tokia apimtimi, kiek yra kokių nors prieštaravimų, jei susitarime dėl išimtinio teismingumo yra nurodytas deklaraciją pateikusios Susitariančiosios Valstybės teismas arba vienas ar daugiau konkrečių teismų.

6. Ši Konvencija nedaro poveikio Regioninės ekonominės integracijos organizacijos, kuri yra šios Konvencijos Šalis, taisyklių taikymui, nepaisant to, ar jos buvo priimtos prieš įsigaliojant šiai Konvencijai ar vėliau:

a) jei nė viena iš šalių negyvena Susitariančiojoje Valstybėje, kuri nėra Regioninės ekonominės integracijos organizacijos valstybė narė;

b) pripažįstant arba vykdant teismo sprendimus tarp Regioninės ekonominės integracijos organizacijos valstybių narių.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27 straipsnis

Pasirašymas, ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas arba prisijungimas

1. Ši Konvencija atvira pasirašyti visoms valstybėms.

2. Pasirašiusiosios valstybės šią Konvenciją ratifikuoja, priima arba patvirtina.

3. Prie šios Konvencijos gali prisijungti visos valstybės.

4. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentai deponuojami Nyderlandų Karalystės užsienio reikalų ministerijoje, kuri yra Konvencijos depozitaras.

28 straipsnis

Deklaracijos dėl neunifikuotų teisinių sistemų

1. Jeigu valstybėje yra du arba daugiau teritorinių vienetų, kuriuose šios Konvencijos reglamentuojamiems santykiams taikomos skirtingos teisinės sistemos, tai ta valstybė pasirašydama, ratifikuodama, priimdama, patvirtindama šią Konvenciją arba prisijungdama prie jos gali deklaruoti, kad Konvencija taikoma visiems jos teritoriniams vienetams arba tik vienam arba daugiau iš jų, ir gali pakeisti tokią deklaraciją bet kuriuo metu pateikdama kitą deklaraciją.

2. Apie deklaraciją pranešama depozitarui ir joje aiškiai nurodomi teritoriniai vienetai, kuriems taikoma Konvencija.

3. Jeigu valstybė pagal šį straipsnį nepateikia jokios deklaracijos, Konvencija taikoma visiems tos valstybės teritoriniams vienetams.

4. Šis straipsnis netaikomas Regioninei ekonominės integracijos organizacijai.

29 straipsnis

Regioninės ekonominės integracijos organizacijos

1. Regioninė ekonominės integracijos organizacija, kurią sudaro tik suverenios valstybės ir kuri turi kompetenciją kai kurių arba visų šios Konvencijos reglamentuojamų santykių atžvilgiu, taip pat gali pasirašyti, priimti, patvirtinti šią Konvenciją arba prisijungti prie jos. Tokiu atveju regioninė ekonominės integracijos organizacija turi Susitariančiosios Valstybės teises ir pareigas tokia apimtimi, kiek tokia organizacija turi kompetenciją šios Konvencijos reglamentuojamų santykių atžvilgiu.

2. Regioninė ekonominės integracijos organizacija pasirašydama, priimdama, patvirtindama arba prisijungdama raštu informuoja depozitarą apie šios Konvencijos reglamentuojamus santykius, kurių atžvilgiu kompetenciją tai organizacijai perdavė jos valstybės narės. Organizacija nedelsdama raštu informuoja depozitarą apie visus savo kompetencijos, nurodytos naujausiame pagal šią dalį pateiktame pranešime, pasikeitimus.

3. Šios Konvencijos įsigaliojimo tikslais neatsižvelgiama į jokį Regioninės ekonominės integracijos organizacijos deponuotą dokumentą, kol Regioninė ekonominės integracijos organizacija pagal 30 straipsnį nepateikia deklaracijos, kad jos valstybės narės nebus šios Konvencijos Šalimis.

4. Tinkamais atvejais, visos šios Konvencijos nuorodos į „Susitariančiąją Valstybę“ arba „Valstybę“ Regioninei ekonominės integracijos organizacijai, kuri yra Konvencijos Šalis, taikomos vienodai.

30 straipsnis

Regioninės ekonominės integracijos organizacijos prisijungimas be savo valstybių narių

1. Pasirašydama, priimdama, patvirtindama arba prisijungdama Regioninė ekonominės integracijos organizacija gali deklaruoti, kad ji įgyvendina kompetenciją visų šios Konvencijos reglamentuojamų santykių atžvilgiu, ir kad jos valstybės narės nebus šios Konvencijos šalys, tačiau privalo jos laikytis, nes organizacija pasirašė, priėmė ar patvirtino šią Konvenciją arba prie jos prisijungė.

2. Jeigu Regioninė ekonominės integracijos organizacija pagal 1 dalį pateikia deklaraciją, tai tinkamais atvejais visos šios Konvencijos nuorodos į „Susitariančiąją Valstybę“ arba „Valstybę“ organizacijos valstybėms narėms taikomos vienodai.

31 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja pirmą dieną mėnesio, einančio pasibaigus trims mėnesiams po antrojo 27 straipsnyje nurodyto ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo.

2. Po to ši Konvencija įsigalioja:

a) kiekvienai valstybei arba Regioninei ekonominės integracijos organizacijai – ją ratifikavus, priėmus, patvirtinus arba prie jos prisijungus, pirmą dieną mėnesio, einančio pasibaigus trims mėnesiams po ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo;

b) teritoriniams vienetams, kuriuose ši Konvencija taikoma pagal 28 straipsnio 1 dalį, – pirmą dieną mėnesio, einančio pasibaigus trims mėnesiams po pranešimo apie tame straipsnyje nurodytą deklaraciją.

32 straipsnis

Deklaracijos

1. 19, 20, 21, 22 ir 26 straipsniuose nurodytos deklaracijos gali būti teikiamos pasirašymo, ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo metu arba bet kuriuo kitu metu po to, ir jos gali būti bet kuriuo metu pakeistos ar atšauktos.

2. Apie deklaracijas, pakeitimus ir atšaukimus pranešama depozitarui.

3. Pasirašymo, ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo metu pateikta deklaracija tai valstybei įsigalioja kartu su šia Konvencija.

4. Vėliau pateikta deklaracija ir bet koks deklaracijos pakeitimas ar atšaukimas įsigalioja pirmą dieną mėnesio, einančio pasibaigus trims mėnesiams po tos dienos, kai depozitaras gavo pranešimą.

5. Pagal 19, 20, 21 ir 26 straipsnius pateikta deklaracija netaikoma susitarimams dėl išimtinio teismingumo, sudarytiems prieš jos įsigaliojimą.

33 straipsnis

Denonsavimas

1. Ši Konvencija gali būti denonsuota raštu apie tai pranešant depozitarui. Denonsavimas gali būti taikomas tik tam tikriems neunifikuotos teisinės sistemos teritoriniams vienetams, kuriems taikoma ši Konvencija.

2. Denonsavimas įsigalioja pirmą dieną mėnesio, einančio pasibaigus dvylikai mėnesių po tos dienos, kai depozitaras gavo pranešimą. Jeigu pranešime nurodytas ilgesnis denonsavimo

įsigaliojimo terminas, denonsavimas įsigalioja pasibaigus tokiam ilgesniam terminui po to, kai depozitaras gavo pranešimą.

34 straipsnis

Depozitaro pranešimai

Depozitaras Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos valstybėms narėms, kitoms valstybėms ir Regioninėms ekonominės integracijos organizacijoms, kurios pasirašė, ratifikavo, priėmė ar patvirtino šią Konvenciją arba prie jos prisijungė pagal 27, 29 ir 30 straipsnius, praneša apie:

a) 27, 29 ir 30 straipsniuose nurodytą pasirašymą, ratifikavimą, priėmimą, patvirtinimą ir prisijungimą;

b) šios Konvencijos įsigaliojimo pagal 31 straipsnį datą;

c) 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 ir 30 straipsniuose nurodytus pranešimus, deklaracijas, pakeitimus ir atšaukimus;

d) 33 straipsnyje nurodytą denonsavimą.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti atstovai pasirašė šią Konvenciją.

Priimta 2005 m. birželio 30 d. Hagoje anglų ir prancūzų kalbomis, abiems tekstams esant vienodai autentiškais, vienu egzemplioriumi, kuris deponuojamas Nyderlandų Karalystės Vyriausybės archyvuose, ir kurios patvirtintos kopijos diplomatiniais kanalais siunčiamos kiekvienai Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos valstybei narei nuo jos Dvidešimtosios sesijos dienos, ir kiekvienai valstybei, kuri dalyvavo toje sesijoje.

II PRIEDAS

Sąjungos deklaracija pagal Konvencijos dėl susitarimų dėl teismingumo 21 straipsnį

1. Remdamasi Konvencijos 21 straipsniu Europos Sąjunga deklaruoja, kad, išskyrus toliau nurodytas išimtis, ji netaikys Konvencijos draudimo sutartims.
2. Ši deklaracija netaikoma, kai:

(a) susitarimas dėl teismingumo sudaromas ginčui jau iškilus arba

(b) nedarant poveikio Konvencijos 1 straipsnio 2 daliai, susitarimas dėl teismingumo, kurį sudaro draudėjas ir draudikas, kurių abiejų nuolatinė gyvenamoji vieta arba gyvenamoji vieta sutarties sudarymo metu yra toje pačioje valstybėje, ir kuris tos valstybės teismams suteikia jurisdikciją, netgi jei žalos įvykis įvyktų užsienyje, jeigu toks susitarimas neprieštarauja minėtos valstybės įstatymams; arba

(c) susitarimas dėl teismingumo susijęs su draudimo sutartimi, sudaryta dėl vienos ar daugiau 3 dalyje nustatytų didelės rizikos rūšių.

3. 2 dalies c punkte nurodytos didelės rizikos rūšys yra susijusios su transportu (orlaiviai, laivai, geležinkelio transportas ir tranzitu gabenamos prekės), kreditais ir laidavimu, tai taip pat yra kitos rizikos, kai draudėjas verčiasi tam tikro dydžio verslu, rūšys, nustatytos 4 dalyje.
4. 3 dalyje minimos rizikos rūšys yra šios:

(2) bet kokie nuostoliai arba žala, kuriuos patiria:

  (a) jūroje plaukiojantys laivai, pakrančių vandenyse arba atviroje jūroje esantys įrenginiai arba orlaiviai, ir kurie atsiranda dėl pavojaus, susijusio su jų naudojimu komerciniams tikslams;

  (b) tranzitu gabenamos prekės, išskyrus keleivių bagažą, jeigu jos visiškai arba iš dalies gabenamos tokiais laivais arba orlaiviais;

(3) bet kurios rūšies atsakomybė, išskyrus atsakomybę už keleivių kūno sužalojimą arba jų bagažo praradimą ar sugadinimą,

  (a) kuri atsiranda dėl 1 dalies a punkte nurodytų laivų, įrenginių arba orlaivių naudojimo arba eksploatacijos, jeigu pagal valstybės narės, kurioje tokie orlaiviai yra registruoti, teisę nedraudžiama sudaryti susitarimų dėl jurisdikcijos tokios rizikos draudimo atvejais;

  (b) už 1 dalies b punkte apibūdintų tranzitu gabenamų prekių padarytus nuostolius arba žalą;

(4) bet kurios rūšies finansiniai nuostoliai, susiję su 1 dalies a punkte nurodytų laivų, įrenginių arba orlaivių naudojimu arba eksploatacija, ypač frachto arba laivo nuomos mokesčio praradimas;

(5) kita bet kurios rūšies rizika, susijusi su 1–3 punktuose nurodytomis rizikos rūšimis;

(6) nepaisant 1–4 dalių visos toliau išvardytos didelės rizikos rūšys:

  (a) žala, padaryta geležinkelio riedmenims, arba jų netekimas;

  (b) žala, padaryta orlaiviams, arba jų netekimas;

  (c) žala, padaryta upių ir kanalų laivams, arba jų netekimas, visa žala, padaryta ežerų laivams, arba jų netekimas, visa žala, padaryta jūrų laivams, arba jų netekimas;

(d) žala, padaryta tranzitu vežamoms prekėms arba bagažui, arba jų netekimas, neatsižvelgiant į gabenimo formą;

(e) civilinė atsakomybė, naudojant orlaivius (įskaitant vežėjo civilinę atsakomybę);

(f) civilinė atsakomybė, naudojant laivus jūrose, ežeruose, upėse arba kanaluose (įskaitant vežėjo civilinę atsakomybę);

(g) bet kurio pobūdžio kredito arba laidavimo rizika, kai draudėjas profesionaliai verčiasi pramonine arba komercine veikla arba viena iš laisvųjų profesijų, ir bet kuri rizika, susijusi su tokia veikla;

(h) jeigu draudėjas verčiasi tam tikro dydžio verslu:

- bet kokie nuostoliai arba žala, padaryta antžeminėms transporto priemonėms (įskaitant variklines transporto priemones);
- bet kokie nuostoliai arba žala, padaryta nuosavybei dėl gaisro, sprogimo, gaivalo (įskaitant audrą), branduolinės energijos, dirvožemio nusėdimo, krušos, šalčio arba vagystės;
- civilinė atsakomybė, naudojant variklines sausumos transporto priemones (įskaitant vežėjo civilinę atsakomybę);
- bet kokio pobūdžio įvairūs materialiniai nuostoliai, susiję su užimtumo rizika, pajamų nepakankamumu (apskritai), blogo oro, išmokų netekimu, besitęsiančiomis bendrosiomis išlaidomis, nenumatytomis prekybos išlaidomis, rinkos vertės praradimu, nuomos arba pajamų netekimu, kitais netiesioginiais prekybos nuostoliais, kitais su prekyba nesusijusiais finansiniais nuostoliais ir kitokio pobūdžio finansiniais nuostoliais.

5. 5 dalies h punkte draudėjas, besiverčiantis tam tikro dydžio verslu, yra draudėjas, kurio verslas viršija bent du iš toliau nurodytų kriterijų:

- bendra balanso suma – 6,2 mln. EUR;
- grynoji apyvartos suma – 12,8 mln. EUR;
- vidutinis darbuotojų skaičius per finansinius metus – 250.